

Kohtuotsuse tunnustamine ja täitmine Euroopa Nõukogu määruse nr 44/2001

kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades, nn. Brüssel I määruse alusel

Kui võlgnik elab mõnes Euroopa Liidu liikmesriigis (edaspidi välisriik), tuleb kohtuotsuse tunnustamiseks esitada taotlus vastava välisriigi pädevale kohtule vastavalt võlgniku elukohale või elatisajade puhul Justiitsministeeriumile.

Õigusloome

Euroopa Nõukogu määruse nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades, sõlmitud Brüsselis 22.12.2000, leiate [siit](#) [1]. Määrus hakkas Eesti suhtes kehtima Euroopa Liiduga liitumisega e. alates 01.05.2004. Määrusel ei ole tagasiulatuvat jõudu e. seda saab rakendada kohtuotsustele, mis on tehtud alates 01.05.2004.

Määrust kohaldatakse kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide suhtes, kaasaarvatud Taani, kes on sõlminud Euroopa Ühendusega määrust 44/2001 hõlmava paralleelse kokkuleppe, mille leiate [siit](#) [2]. Kokkulepe jõustus 01.07.2007. Antud kokkuleppe ja määruse põhjal saab Taani saata tunnustamiseks kohtuotsuseid, mis on tehtud alates 01.07.2007.

Välisriigi kohus võib otsuse tunnustamisest või täitmisest keelduda, kui:

- otsuse tunnustamine või täitmine on ilmses vastuolus välisriigi avaliku korraga,
- otsusele on viinud pettus menetluses,
- pooltel on välisriigi ametiasutuses samas asjas menetlus, mis on algatatud varem,
- otsus ei ole kooskõlas samade poolte kohta välisriigis või muus riigis samas asjas tehtud otsusega ja muus riigis tehtud otsus vastab taotluse saanud riigi otsuse tunnustamise ja täitmise nõuetele.

Millistele kohtuotsustele laieneb?

Määrus hakkas Eesti suhtes kehtima Euroopa Liiduga liitumisega e. alates 01.05.2004. Määrusel ei ole tagasiulatuvat jõudu e. seda saab rakendada kohtuotsustele, mis on tehtud alates 01.05.2004.

Määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusajade suhtes igat liiki kohtutes. Määrust ei kohaldata:

- maksu-, tolli- ja haldusajade suhtes,
- füüsiliste isikute õigus- ja teovõime, abielusuhetest tulenevate varaliste õiguste, testamentide ja pärimise suhtes,
- perekonna-, sugulus-, abielu- või hõimlussuhetest tulenevad ülalpidamiskohustused;
- pankrotimenetluste, maksejõuetute äriühingute või teiste juriidiliste isikute likvideerimismenetluste, kohtumenetluse, kompromissi tegemise ja muude selliste menetluste suhtes,
- sotsiaalkindlustuse suhtes,
- vahekohtute suhtes.

NB! Soovitame tutvuda teiste teemadega kui:

- Teie kohtuotsus käsitleb elatise väljamõistmist ning võlgnik elab mõnes Euroopa Liidu liikmesriigis - peaksite tutvuma Euroopa ülalpidamismäärusega, mille kohta saate lugeda [siit](#)

[3].

- Teie siseriiklik kohtumenetlus algatati hiljem kui 10.01.2015 - soovitame tutvuda uue Brüssel I määrusega, mis võimaldab kohtulahendit täita välisriigis täidetavaks tunnustamise menetlust läbimata. Antud määruse kohta saate lugeda [siit](#) [4].
- Teie kohtuotsuse puhul on tegu vaidlustamata nõudega, tehtud hiljem kui 21.10.2005 ja võlgnik elab mõnes Euroopa Liidu liikmesriigis (v.a. Taani) - on otstarbekas kontrollida, äkki on võimalik kohtuotsust saata täitmiseks Euroopa täitekorraldusena, mille kohta saate lugeda [siit](#) [5].

Taotlemine

Kui Teie kohtuotsus ei käsitle elatisasja, vaid näiteks võla väljamõistmist vms, tuleb kohtuotsuse tunnustamiseks esitada taotlus võlgniku elukohajärgsele (st. välisriigi) pädevale kohtule. Pädeva kohtu andmed leiate [siit](#) [6], valides esmalt kaardilt riigi ning sisestades võlgniku elukoha munitsipalteedi (näiteks: linn, küla, alev vms) või postiiindeksi.

Kohtuotsuse täidetavaks tunnustamiseks saatke pädevale kohtule järgnevad dokumendid:

- taotlus välisriigi kohtule tõlgituna vastava riigi keelde - - täpsem info alljärgnevalt;
- tõlgitud võlgnevuse kalkulatsioon - eestikeelne näidis leitav alljärgnevalt;
- kohtulahendi kinnitatud koopia;
- tunnistus (sertifikaat) määruse nr 44/2001 lisa V alusel - selle väljastab Teile vastava riigi keeles I astme otsuse teinud Eesti kohus,
- vajaduse korral dokumendid, mis tõendavad, et Eestis oli avaldaja õigusabi- või asjaajamiskuludest vabastatud.

Taotluses välisriigi kohtule tuleb näidata taotleja ja võlgniku isikuandmed ja aadress ning pangarekviisidid, kuhu sisse nõutud rahasumma üle kanda. Rahvusvahelise ülekande puhul ei piisa tavapärasest arveldusarvenumbri ning konto omaniku nimest - palume pöörduda panga poole ning küsida antud välisriigist ülekande saamiseks / tegemiseks vajalikke andmeid (näiteks SWIFT ja IBAN koodid, panga juriidiline nimi ja aadress jne).

Taotluse näidised on kättesaadavad:

- eestikeelne [siit](#) [7],
- inglisekeelne [siit](#) [8],
- soomekeelne [siit](#) [9].

Taotlusele võiksite lisada ka võlgnevuse kalkulatsiooni. Võlgnevuse kalkulatsiooni näidise leiate [siit](#) [10].

Juhul kui olite menetluse ajal täielikult või osaliselt õigusabi- ja asjaajamiskuludest vabastatud on Teil otsuse tunnustamise ja täitmise menetluses õigus saada neist kuludest vabastus ka välisriigi seadustes lubatud soodsaimal määral.

Soovitame endale jätta kõigist eelnimetatud dokumentidest koopiad.

Mis edasi saab?

Kui välisriigi kohus on teinud tunnustamise või tunnustamata jätmise otsuse, edastatakse otsus Teile. Juhul kui on tegu tunnustamise otsusega, on üldjuhul määrusele lisatud ka täitemenetluse algatamise info. Tunnustatud kohtuotsuse täitmise korda reguleerib välisriigi seadus. Infot täitemenetlusest välisriigis võite leida [siit](#) [11] valides paremalt tulbast Teid huvitava riigi lipu.

Juhime Teie tähelepanu ka asjaolule, et kohtuotsuse tunnustamine antud määruse alusel on mõnevõrra aeganõudev protsess. Kui Teil tekib pärast välisriigi kohtule tunnustamise taotluse esitamist küsimusi või probleeme, võite alati esitada kohtule otse või Justiitsministeeriumi

Rahvusvahelise justiitskoostöö talituse kaudu järelepärimise, et teada saada kaugel asjaga ollakse.

Lisainfo: telefoni teel 6 208 183, 6 208 186 ning 6 208 190, e-posti teel central.authority@just.ee [12].

Allikas URL:

<https://v1.juristaitab.ee/et/kohtuotsuse-tunnustamine-valismaal/kohtuotsuse-tunnustamine-ja-taitmine-euroopa-noukogu-maaruse-nr>

Lingid:

- [1] <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001R0044:ET:HTML>
- [2] [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:22005A1116\(01\):ET:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:22005A1116(01):ET:HTML)
- [3] <http://www.juristaitab.ee/et/maarused-ja-tunnustamine/kohtuotsuse-tunnustamine-ja-taitmine-noukogu-maaruse-nr-42009>
- [4] <http://www.juristaitab.ee/et/maarused-ja-tunnustamine/1215-2012>
- [5] <https://v1.juristaitab.ee/kohtuotsuse-tunnustamine-valismaal/euroopa-parlamendi-ja-noukogu-maaruse-nr-8052004>
- [6] https://e-justice.europa.eu/content_judgments_in_civil_and_commercial_matters__brussels_i_regulation-391-et.do
- [7] <https://v1.juristaitab.ee/sites/www.juristaitab.ee/files/elfinder/failid/932.doc>
- [8] <https://v1.juristaitab.ee/sites/www.juristaitab.ee/files/elfinder/failid/933.doc>
- [9] <https://v1.juristaitab.ee/sites/www.juristaitab.ee/files/elfinder/failid/934.doc>
- [10] <https://v1.juristaitab.ee/sites/www.juristaitab.ee/files/elfinder/failid/758.doc>
- [11] http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce_judgement/enforce_judgement_ec_et.htm
- [12] <http://www.juristaitab.ee/#>